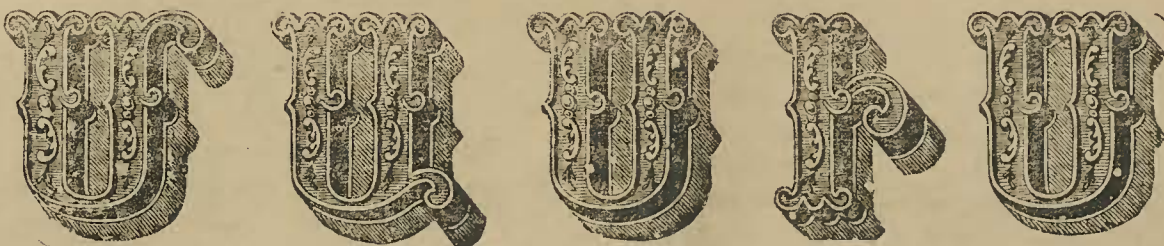

ՊԱՅՄԱՆՔ

Տարեկան գին է Գորոյ Դիր 8 ՄՃ.
Պաւառաց 10 ՄՃ.
Վեցամս. Ե. Պոսոյ 4 ՄՃ.
Պաւառաց 5 ՄՃ.
Օտար երկիրներու 50 Պո.
Մանուցման տոգը միկ անգամի հա-
մար 3 զուրուչ երկու անգամի հա-
մար 2 զրչ է. աւելի անգամներու
համար զատ սակարկութիւն կըլ-
այ :
Իւրաքանչիւր թիւ 2 զրչնոց թուղթ .

ԼՐԱԳԻՐ

ՀԱՆԱՊԱՁՕՐԵԱՅ

ՊԱՅՄԱՆՔ

Դուրս գնացած լրացրոց ճանրու
ծախքը Խմբագրութեան վրայ է :
Լրացրոց վերաբերեալ նամակ
կամ որ և իցէ գրութիւն Խմբագիր
— Տնօրէնին պիտի ուղղուի : Դաւա-
թիւս Սանտրքճըար ճատակսի թիւ
198, Կորո խան, Մասիսի գրասեն-
եակը :
Ճանրու ծախքը չվճարուած նա-
մակ չընդունուիր :
Չտպուած նամակ, յօդուած, եւ
ետ չեն տրուիր :

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԽՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈՒԽ 26 ԾՈՒՆՎԱՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Թուրքիա միապետական խիստ
հաստատուն կառավարութիւն մը և
քանի մը տարիէ 'ի վեր ալ սահմա-
նադրութիւն մ'ունի, բայց և այն-
պէս իւր ներքին գործերը կանոնա-
ւոր ընթացքի մը մէջ չեն : Անցեալ օր
զրոյց կար թէ Մեծ-Եւրոպայի և ար-
տաքին գործոց նախարարը պիտի
փոխուին, բայց ստոյգ չեղաւ : Սակայն
այսպիսի զրոյցներն իսկ հասարակա-
յին մեծ պաշտամանց անկայուն վի-
ճակը կը ցուցնեն : Որոյ հետեան-
քէն է հասարակային գործոց ներկայ
անգոհացուցիչ ընթացքին շարունա-
կութիւնը : Նախարար մը չլինելով
երկար ժամանակ պաշտօնի մէջ մնալ,
բնականաբար կարող չէ կանոնաւոր
ծրագիր մը գործադրել, այլ պարա-
զայից բերման պիտի հետեւի : Այս
պէս փոփոխութիւնէ 'ի փոփոխութիւն՝
բարենորոգման գործն իսկ երեսի
վրայ կը մնայ : Այս վիճակն Եւրոպի-
ոյ և մանաւանդ մեզ ամենէն աւել-
ի բարեկամ եղող Անգլիոյ մէջ ալ
խուր տպաւորութիւն կընէ, ուր ինչ-
պէս արդէն ըսած եմք, ընդդէմա-
դիր մասն իւր բոլոր գործերուն
նախարարութիւնը կը հարուածէ ' թըմ-
բուկով հրատարակած Թուրքիոյ բա-
րենորոգման գործին անյաջողութեան
պատճառաւ : Երեկ Պ. Սըր Հարքըրթ
և Պ. Ֆորսթըր իրենց պաքները կուղ-
ղէին լորտ Պիքսնֆիլտի դէմ, այսօր
ալ Տէյլը-Նելզը լրագիրն ուղղեց նուազ

բուռն հարուածներ կուտայ : Նախ
Թուրքիոյ վիճակը կը նկարագրէ. զին-
ւորական և քաղաքային պաշտօնա-
տարը ամառական չեն առնուր, կենաց
և ընչից պաշտպանութիւն չկայ, երկ-
րին ամեն կողմն անապահովութիւնը
տիրած է : Հայոց Պատրիարքն իւր
ժողովրդին վիճակը բարեօրէնու ան-
կարող հրաժարական կուտայ : Փա-
շաներն իրենց ստորագրուած պաշ-
տօնատարաց վրայ համարաւորութիւն
չունին : Կ. Պոսոյ մէջ հայի վրայ կը-
ռու ծագելու վախեր կային : Թիւրք-
աւան իրեն անուանական արժէքին
հինգերորդն ինկած է : օտար հիւ-
պատուը կը վարանին իրենց հըզա-
տակաց արտօնութիւն տալու, որպէս
զի Օսմանեան գաղութարանները միտ-
նեն, քանզի տեղական գաղութարանն-
րէն « անօթի » են եղեր :

Անգլիոյ ներքին գործոց նախա-
րար Պ. Բրոս պարծելով ծանուցած
էր թէ այսուհետեւ Անգլիոյ ձայնը
պիտի լսուի Թուրքիոյ խորհրդոյ մէջ,
տակայն ուր է ստոր արգելադր. և
Տէյլը Նելզը կը հարցնէ թէ ա՛յս է
Թուրքիոյ անկախութիւնն ու ամբող-
ջութիւնը : Կը հեղձնէ նաև Պիքսնֆ-
ֆիլտ իւր իմաստակ դասախոսակ մը :
Տէյլը Նելզը կը յարէ թէ պէտք է որ
Անգլիոյ նախարարը հասկան հիմայ
յուսիս և ի պայմանագրութեամբ Գո-
քըր-Սիւիան բարեկարգելու անկարե-
ւելութիւնը, և թէ անհնար է բարե-
նորդում առանց Եւրոպական միաց-
եալ գործողութեան : Բայց այս միտ-
լիւնը կարելի՞ է : Այս խնդիրն ևս
ուղիչ նուազ արժանի է ուշադրու-
թեան, որոյ վրայ Անգլիոյի պատա-

կան թերթը լուրերայն կանցնի : Ուր
է այս միտլիւնը և ե՞րբ պիտի դո-
յանայ : այնպիսի խնդիր մ'է այս, ո-
րուն ո՛չ ոք կրնայ ստորադասական կեր-
պիւ պատասխան տալ : այս պատճա-
ռաւ ցաւալի է խոստովանել թէ քա-
ղաքական քաւսած դատ բան մը չենք
տեսներ :

Գաղղիոյ հանրապետութեան նո-
րենախոսութեան Պ. Ժիւլ Կրէվի 1813
օգոստոս 13ին Գաղղիոյ Ժիւրա դատա-
ւին Մոն-Սու-Վօտի քաղաքը ծնած
է, հետեւաբար 66 տարեկան է, Մա-
րէշալ Մաք-Մաճոնէն Յտարեկան փո-
քըր : Իւր պատանեկութեան ժամա-
նակ Բոյնիէի դպրոցէն ելնելով, ֆա-
րիշի մէջ իրաւագիտութիւն ուսու, և
փաստաբանի վկայագիր ստանալով
Փարիզի դատարանաց մէջ համբաւ
ստացաւ : Պէտք է գիտել որ Գաղ-
ղիոյ քաղաքագիտաց մեծագոյն մասը
փաստաբանութեան յառաջ եկած են,
ինչպէս Պ. Թիէր, Պ. Տիւֆօր, Պ. Ժիւլ
Փալլ, Պ. Կամպէթիւ, և այլ բազ-
մաթիւ նշանաւոր անձինք :

1830ին յեղափոխութեան մասնակ-
ցեցաւ, և Բաբիլոն անուանեալ դո-
րանոցը դրաւորներէն մին եղաւ : Իբ-
րեւ փաստաբան՝ ամբաստանութեան
ենթարկեալ ծայրայեղ ռաւակապետա-
կաններէն շատերը պաշտպանեց :

1848ին առժամանակեայ կառա-
վարութեան կողմէն Ժիւլիոյ դաւա-
ռին հանրապետական տեսուչ անուա-
նելով, այն փափուկ պաշտօնին մէջ
մեծ խոհմութիւն ու չափաւորութիւն
ցուցուց, և կուսակցական կռիւներէ
զբուշանալով՝ սիրելի եղաւ ժողովրդ-

եան, որոյ ութ ներկայացուցիչնե-
րէն առաջինն եղաւ Սահմանադիր Ժո-
ղովոյն մէջ :

Պ. Կրէվի յաճախ բեննելով
ռաւակաւարական կուսակցութեան ա-
ռաջին կարգի ատենաբաններէն մ'ն
եղաւ : Լուի Նաբօլէոնի կառավարու-
թիւնն հարուածեց և Հոմոգորք ղըր-
կուելուն հակառակեցաւ : Օրէնսդիր
ժողովոյն անդամ ընտրուելով, միա-
պետական կուսակցութեանց գլխաւոր
հակառակորդներէն մին եղաւ :

1851 դեկտ. 2 ի պետական հմը-
ւածէն յետոյ, երբ Նաբօլէոն Գ. դա-
հն եղաւ, Պ. Ժիւլ Կրէվի քաղաքա-
կան ասպարէզէն քաշուեցաւ, և իւր
փաստաբանական պաշտօնին մէջ փակ-
ւեցաւ : 1868 ին ֆարիշի փաստաբա-
նաց գլուխ անուանեցաւ : Նոյն տա-
րին դարձեալ Ժիւլիոյ դաւառէն ե-
րեսփոխան ընտրուեցաւ ստուար մե-
ծամանութեամբ, և վերստին քաղա-
քական ասպարէզը մտաւ :

Կայսրութեան անկումէն յետոյ,
երբ աղգային ժողովն 'ի վերստի դու-
մարեցաւ, Պ. Կրէվի երեսփոխանաց
ժողովոյն նախագահ անուանեցաւ :
Պ. Թիէրի անկման ժամանակ հըրա-
ժարական տուաւ, բայց քիչ ժամա-
նակէն վերստին նոյն պաշտօնին ընտ-
րուեցաւ և մինչև ցարդ կը շարունա-
կէր՝ ամեն տարի ընտրութիւնը նորոգ-
ւելով : Պ. Ժիւլ Կրէվի իւր նշանաւոր
հանճարովն և բարուց ուղղութեամբ
մինչև իսկ հանրապետութեան թըշ-
նամի եղող կուսակցութեանց յարդի
և ակնածելի եղած է :

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ՀԱՅՈՒՆ ԱՆՏԱՆԸ, ՆԵՐՎԱՅՆ ԵՒ
ԱՊԱՐԱՅՆ

(Ծրարանութիւն Դեմ Բէ- 2238)

Եթէ ամենայն տարերք ևս հա-
ւասար են, և բարեկարգութեանց
իրականութիւնը սպաւոյթաւ է, ան-
հընար է մտաբերել որ արաբախոս
անձինք կարենան հայախոս տեղեաց
բարին հոգալու յարմար գործիք ըլ-
լալ, կամ յունախոս անձինք կարե-
նան թըրքախոս դաւառաց ամեն պէտ-
քն և պահանջն, իղձն և ձգտումը
գիտնալ և յաղեցնել : Երբ կը տես-
նեմք թէ Կրեւեք երջանիկ և բարե-
կարգ ըլլալու համար համադրի կու-
սակցայց կը յանձնուի. միթէ անկրա-
ւի՞ է Օսմանեան պետութեան ը-
սելը ' թէ հարկ է կարկն ալ համադրի
կուսակցայց խնամոց յանձնել նմանօ-
րինակ կերպով երջանիկ և բարեկարգ
ընելու համար : Որ այս խօսքին հա-
կառակի կը մտաբերէ, նովին իսկ կը
հաստատուէ թէ Օսմանեան կայսեր ա-

ւելի սիրելի է Կրեւեքին քան զԿար-
նեքին, Յոյնը քան զՀայը, և նովին իսկ
անարգանք կը բերէ բարեւէր Օս-
մանեան վեհապետին, և զայս յանձն
առնուլ չիմ կարող ես. կարծեմ թէ
և ոչ դուք :

Այսպէս ուրեմն օրինաւորու-
թեամբ և ամենայն իրաւանց պահ-
պանութեամբ կրնայ Հայն իրեն մեր-
ձաւոր աղագայ ըմբռնել իւր յառա-
ջագիծութիւնը հայաբնակ դաւառաց
պարունակին մէջ, և անդ տեղական
վարչութեան մը կամ մասնաւոր կու-
սակալութեան գիրքը հաստատել
ընդ բարերար հովանեաւ Կայսերա-
կան Գրան և օտար յամենայն ընդ-
վայր ձկտմանց և անօգուտ բաղձա-
նաց :

Երբոր մեր անցեալը կը քննենք,
ունենդիւր թմ, տեսնեք թէ Հայն ոչ
երբեք զինուորական կամ տիրապե-
տական ոգով վառեցաւ և ոչ ալ
այս կէտերուն մէջ եղաւ իւր արդիւն-
քը : Գոհ, կարծես, աւելի զբաւոր
պաշտպանութեան մը ներքեւ պատըս-
տարեալ մնալ, ցորչալի յա իւր վը-

րայ բարերար հովանի մը կը տարա-
ծէր, ինքզինքը տուաւ բոլորովին լաւ
դաստիարակութեամբ, ընդարձակ
վաճառականութեամբ, ամենազգի
արհեստից յառաջագիծութեամբ, ըլ-
լալ աղգ մի ժողովուրդ մի կատա-
րեալ, և պատշաճ կերպերով ինք-
նուրոյն, խաղաղասէտ և երջանիկ, և
նմա՞ որ իւր հովանեաւ և խնամք
զինքն կը տածէ և իրեն կը բարեբա-
րէ, հաւատարիմ և երախտագէտ :
Իւր բնական ձիրքերն իսկ կ'առաջ-
նորդեն Հայոյն այդ ճանքուն մէջ :

Եթէ այդ համատ ընթացիւք
սկզբնաւորեմք մեր սպադայն, կըր-
նամք աւելի ևս պարծանօք ցուցա-
նել առաջի համօրէն աշխարհի՞ Հայ
աղգութեան արդիւնքը, ոչ միայն
իւր վերայ, այլ և ուրիշ անկիւրթ և
թափառական ժողովուրդոց վրայ, որ
Հայ հողոյն վրայ կը բնակին, և ըստ
կարծեաց գիտնականաց, յանուն և 'ի
բեզու, 'ի սովորութիւն և յաւանդու-
թիւնս յայտնի կը ցուցնեն թէ Հայ
սերունդ են 'ի բնէ : Երբ Հայութեան
զըտութիւնը և արժանիքը գործուն-

եայ կերպիւ կ'երեւնան, նոքին իսկ
որք թերեւս այժմ՝ փոքու ևս չնոր-
հի զմեզ անարժան կը դատեն իրաց
և գործոց փաստով յաղթահարեալ
կը համոզուին թէ լաւագոյն բաղդի
արժանաւոր կրնայ սեպուիլ Հայ աղգը :

Որք իրենց աղգասիրութեան բեր-
մունքը գործնական փաստից կ'են-
թարկեն՝ կ'իմանան ստուղիւ, թէ
Հայն երբ իւր աղագային համար աշ-
խատիլ կ'սկսի, չկրնար ուրիշ նպա-
տակ մը սահմանել իւր քայլափոխին :
Այդ նպատակը իրեն կը թելադրեն
խոհականութիւնը և փորձառութիւ-
նը. նոյնը ձեռք ձգելու համար թե-
րեւս առիթներէն ալ պիտի օգտի :
այլ բուն պատճառը որով պիտի կա-
րենայ Հայը զայն ստանալ, դարձեալ
ինքն է, իւր ջանքը, իւր աշխատան-
քը, իւր պահանջմունքը, իւր գոր-
ծածած միջոցները :

Այս նպատակը ձեռք ձգելու միջոց
ները որոնք պիտի ըլլան, դուք գիտե-
իք. իսկ ես նոյները միահետ շարայա-
րութեամբ ձեր մտաց մէջ՝ նորոգել
ուղեցի. և թէ այդ միջոցներն ալ ի-

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

(ՀԱՎԱՍ)

Այս տարածքում հանդիպում ենք

Փարիզ 6 փետր.

Հանրապետության նախագահին այս օրը երկու ժողովույց մեջ կարգացում է պատգամագրություն մեջ կրթության համար պետության մասին խորհրդարանական դեմքերով երևան. ազդիկ կամացը դեմ չափով միջոցառում. բանական ընդարձակ հիման վրա վրայ պետի հաստատվել. բնական չափով որ պաշտոնատարը հանրապետության թեման թեմանի կամ պարտադիր լինին. Վերջապես ուրիշ պետությունների հետ Գաղղիայի ունեցած բարեկամական յարաբերությունները պետի դարգացնել և ընդհանուր խաղաղությունն ամրապնդմանը պետի նպատակ է:

Այս տղատական և էական պահանջները հանրապետության թեման, կը յարեն պատգամագրություն, իսկ բնական պատգամագրություն պետի արտադրել, որը են Գաղղիայի անդորրությունները, բարորությունները, գործունեությունը և մեծությունը:

Սոյն պատգամագրությունը լավ ազդեցություն ունի:

Պ. Լուի Պլան երեսփոխանն առաջարկեց երեքշաբթի առաջ օրակարգին անցնել ընդհանուր ներդրությունների վրա: Ներքին գործոց նախարար Պ. Տը Մարսելի առաջարկություններն վրայ, որը Պ. Կառպեթի թեմա պատգամագրություն, այս խնդիրը դիտարկելու յղուցյալ է:

Վիեննա 6 փետր.
Առաջագործող յանձնաժողովույ առաջարկություններն համաձայնությամբ թեման Պեդրինի դաշնագրերն ընդունեց առանց վիճարկությունների:

Թրիեստ 6 փետր.
Քառասուն մեծ Մանիբոյս քաղաքը թիֆլիս ճարակելով, Թրիեստի քառասուն թիֆլիսի տեղաբնիկներն զգուշական միջոցներ հրահայեց՝ Եթեական ծովու Օսմանական զորքերին եկող այն նաւերուն դէմ, որը փետր. 4-էն յետոյ ճանաչեց երաժէն:

Այսօր Կ.Պոլսէն եկող Արօլո անուն լոյսի չորհենար տարախօսիկ անտին պատճառաւ 24 ժամ հսկողութեան ենթարկեցաւ:

Բեզդարպուրի 6 փետր.
Վարակեալ դաւառաց մէջ երէկ մէկ հիւանդ մը միայն պատահեցաւ:

Լոնտրա 6 փետր.
Օսմ. Քան. 42 1/4
Փոխ. 1865 43 3/4
» 1869 43 3/4
» 1871 53 1/2
» 1872 23 1/2
» 1873 43 3/4
» Եղիպոս 70 3/8
Ուղղ. Քան. 96 5/16

Փարիզ 6 փետր.

Օսմ. Քան. 12.45
Գաղղ. Քան. 3 0/0 77.40
» » 7 30 80.71 1/2
» » 8 0/0 115.10

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Վեհ. Սուլթանն հրամայեց որ Օսմանական կայսրութեան բոլոր օրինագրերը, Արաբերէնի թարգմանութիւն, որպէս զի թուրքերէն չհասկացող ա-

րաբներն ևս կարենան անմիջապէս օգտուիլ:

Երեսի թէ վիեննայի Օսմ. արդի գեղարվեստի Լուսնայի, որուն Լուսնայի փառանքալիքն է, արտադրելու գործոց նախարարութեան խորհրդարան (Միւլթիշար) պետի անունին: Ինչպէս յայտնի է, Հայտարարեցին ինչպէս հեռագրաց և թղթատարութեան պետական ծախսերը անուանելէն ի վեր այս կարեւոր պաշտօնը բայց մնացած է:

Ինչպէս ասիէ առաջ ծանուցած էինք, Պեդրինի հրաժարեալ գեղարվեստի Տօլէշ արքայութիւնը մայրաքաղաքէն մեկնեցաւ: Այս առթիւ Վեհ. Սուլթանը կանանց համար սահմանեալ պատուանշանին մեծ ժապաւէնը զրկեց տիկին Տօլէշի: Արդէն յիշեալ պատուանշանն տիկին Լէյլա տի և այլ քանի մը անկանաց տրուած է:

Կը յիշեն ընթերցողք թէ Պ. Թօլէշի գաղղիացին Օսմ. պարտուող միայն ման ծրագրին Օսմ. արժեթղթատեր Անդրիանոս և Գաղղիացու շահէրը պաշտպանելու պաշտօն ունեցող Անդր. Գաղղիական մասնագործույ մասնաւոր ներկայացուցած էր Բ. Դրան. Վաղըթի իր այս առաջարկութեան թուղթ մէջ կը ծանուցանէ թէ մասնագործույն Անդրիանոս անգամները դժուար լինելով յիշեալ ծրագրէն, իրենք ալ նոր ծրագիր մը կը շինեն եղբ. Սալայի կըստի թէ Պ. Թօլէշի ծրագրին մէջ միայն Գաղղիացու շահէրը չապահովուելով Անդրիանոսը շահն ալ պաշտպանուած էր: որովհետեւ մաքսատանց հսկելու պաշտօն ունեցող մասնագործույն անգամաց երկուքը Գաղղիացի, երկուքն Անդրիանոս և երկուքն ալ Թուրք պետի լինէին:

Եւրոպական լրագիրք կը ծանուցանեն թէ Եւրոպական գահաժառանգ իշխանը մօտ ժամանակին Պոլիս պիտի գայ, և ասից Աթէնք պիտի երթայ:

Ռոտթեր շրջակայքներն և մասնաւորապէս Կիւմլերմիսայի, Գարուս-Ալիի, Թարիստէրէյի և Սուլթան-Ենի-Րի գաւառաց մէջ ոչխարի հիւանդութիւն ճարակած լինելուն պատճառաւ, այդ տեղերէն ոչխար գուրս հանուելն արգելուեցաւ:

Այս առաւօտ Գաղղի զիւղ հրահ հպատակելով երեք հայաբնակ տուն այրեցաւ:

Երբէք մեր մասնաւոր և անձնական հանդիսան և կարծիքը ընդհանուր բարեօրն վրայ իշխել տալու չառաջնորդէին:

Այս առաջին պայմանին վրայ աւելցող աւելի ևս միութիւն մը աւելն հայազգեաց մէջ, մեծ թիւով բուրովին ազգային խնդրոց ասպարիզին մէջ մեծամասնութեան կամ սակաւաւորութեան, այս կամ այն դաւանութեան, այս կամ այն իրաւասութեան տարբերութիւնները, և աւելի կամ պակաս կարողութեան, աւելի կամ պակաս յայտնութեան ատելի զանազանութիւնները: Հասարակաց բարեօրն համար աշխատուած ատեն չկայ մաս մը կամ խումբ մը, մասնաւոր թէ չկայ իսկ մեծամասնութիւն, որոյ ձեռնադրութիւնը կարող ըլլաւ անաղիւ, և իւր անպիտան մէկ կողմ նստել: Միութիւն չկայ արդեօք մէջընդմիջ, քան ինչն հաւանական հաստատուել: Մեր նոր ինչաց օրերը, և մեր նոր գործոց պարագայները զիս կը ստեն, և երկոյթիս ալ ինքնին ինքի դէմ ձայն կը բառայ:

Մէտենքը կրէ թէ Բուլղարի աւազակական վիճակին վրայ լրագրաց առաւ փաստահեղուցիլութեան հաւանական կտակած երկուտան արժանահաստ անդրկութիւնը:

Պարիսի միջոցառող Ռուսական զօրաւորակի մը մէջ թիւֆիւս ճարտար, և տեղեւոյն զինուորական հիւանդանոցներն հիւանդաւ լցուած են:

Կ. Պոլսոյ քաղաքապետութիւնը քաղաքին մէջ և շրջակայքները դատարաններ հանապազմեալ արձանագրութեամբ արգելադրեց, որ քանի մ'օրէ ի վեր հիւանդէ և անկողնոյ կը ծառայէ:

Սիւլէյման փաշան, որոյ դատատանը դեռ չէ լմացած, քանի մ'օրէ ի վեր հիւանդէ և անկողնոյ կը ծառայէ:

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ	
Ե Ս Ն Ա Մ Ը Ո Ւ Մ Ո Ւ Մ Ի Է	
Երկի իրիւսն Կոստանդու	43.29
Այս առաւօտ Կոստանդու	43.30
Կէս օրին	43.29
Բուլղարի երկաթուղի	Փր. 48
Թիւրքում	Լր. 410
ԸՆԹԱՑՈՒՄ ԱՐԺԵԹՆԱԿ	
Կ. Պոլիս 25 Յունիս	
Ստիւթէ Եւրոպայի բաժ. Անդր. մը	4.21
» Գիւստանական	3.40
Կ. Պոլսոյ Պանդային	6.13
Գրիտի Եւրոպայի	5.5
Փոլս. 1863	Ֆր. 66
» 1865	78
» 1869	76
» 1872	23 4/4
» 1873	65
Բրաւուայ	Օսմ. լր. 178

Օսմ. կայսերական Պանքան այսօր 420 զրդ զին օրոյած է փոխանակութեան:

ԱՋԳԱՅԻՆ

Թէրմէմանը Լիֆթերը լրագիրը չուրեքշաբթի առաւ թիւերին մէջ Ռուսիայի լրագրային նկատմամբ կարեւոր յօդուած հրատարակած է, որուն իմաստն արժան կը համարվի մեր ընթերցողաց հաղորդել հանդերձ մեր մասնաւոր խորհրդածութեամբ:

Մեր յարգող պաշտօնակիցն իւր յօդուածին նիւթ ընտրած է այն լուրը թէ՛ «Մարաշի և Հալէպի մէջ դատարան մեր կաթոլիկ ազգայիններէն քանի մը մարեանց, շահամու, յաւաքող և մասնիկ անձինք, Ռուսիայ վերջին ցաւային անցքերէն օգուտ քաղել ուղեղով, և անդալան կառուարութեան կողմնէն ալ քաջալերուելով, ճշմարտութեան հակառակ ընթացքի մը հետեւած և Ռուսիայ

վրայ մասնաւոր իշխաններ ըրած են տեղական կառավարութեան առջև, և բոլրակալ չարեաց և մեր Ռուսիայի ազգայնոց թշուառութեանը պատճառ եղած են»:

Թէրմէմանը Լիֆթերը իւր յօդուածին նիւթն այս բառերով բացատրելէ յետոյ, խորին ցաւ և միանգամայն զայրոյթ կը յայտնէ յիշեալ կաթոլիկ Հայոց այս վատ ընթացքին համար, որ խիստ դէշ տալաւորութիւն մ'ըրած է ամեն ազգասիրաց վրայ. բնասիրտ ոգւով կը բացատրէ ազգութեան և կրօնից միջև դանդաղ տարբերութիւնն որ յաճախ կը մտնուի, և կը յարէ ըսելով թէ Լուսաւորչական ազգայինք աշխարհէ կարծեն երբեք թէ կաթոլիկ Հայք այդքանի մ'անձանց ընթացքը համաձայն են, այլ պէտք է վստահ լինին թէ կրօնով և եթ իրենցմէ բաժանուալ այդ ազգայնոց լուրջ և խոհաւորական մասն, որ բարեբաղդաբար մեծամասնութիւն կը կազմեն, կրնէ համայն ազգին ընդմասց և ցաւոյ մասնակից են, և հաւատարապէս փառաբող անոր յառաջացման և զարգացման: Թէրմէմանը Լիֆթերը կը մեղադրէ անդալան իշխանութիւններն, որ այդպիսի աղէտ և կեղծաւոր անձանց փոփոխ պաշտօններ կը յանձնեն, և իրականակ անոնց անխաւարարքն ըստ արժանոյն պատժելու, աւելի ևս կը քաջալերեն:

Ի վերջոյ Թէրմէմանը Լիֆթերը Մարաշի և Հալէպի մէջ դատարան ազգային մը վատ կաթոլիկաց ընթացք վրայ կաթոլիկ Հայոց Պատրիարքանին, Ազգ. Ժողովներուն և մեր համայն կաթոլիկ ազգայնոց ուշադրութիւնը հրահարելով, կառավարիչ որ այդ «վստահներն» ըստ արժանոյն պատժուին յօրինակ այլոց, և ընդհանուր ազգին հատուցում մը արդուի, որպէս զի կրօնիւք և եթ բաժանեալ Հայոց մէջ ազգային կապն ուղղացմանքն անդրուելի մնան և հետզհետէ դժուարանի, որովհետեւ կրնան Թէրմէման իւր յօդուածը կնքելով, «ամօթ» է պատահեալ վերանորոգել այն ցաւային և յոյժ վնասակար գէպերն, որք յանուն մարեանցութեան տեղի ունեցան և պատմութեան մէջ ընդորձակ տեղ մը բռնած են»:

Թէրմէմանը Լիֆթերը այս յօդուածը մեծ կարեւորութիւն ունի, մասնաւոր այս պատճառաւ, որ ինչպէս ինք ևս կը խոստովանի, շատ դէշ որ պատմութիւն մ'ըրած են տղայիս աւանանմեծ մասին վրայ այդ քանի մը

արժան և իրաւ է, և Հայն ցարդ ի մասնաւոր անտիպեղ հաւատարմութեան օրինակ եղած է: Այն յարաբերութիւնը զոր ես կը թելադրեմ առանց այս շահուց վնասուն ալ կրնայ ըլլալ Հայոց մէջ: Նմանօրինակ խնդիր մը Հիւսիսային և արեւմտեան, և առանց զայդ պիտի տեղեկանաւ և առանց կապաւ ծանաց տեղի տալու լուծեցին, և հրէական ազգութեան այնպիսի բաւարոյական և նիւթական օգուտներ պատրաստեցին և յառաջագործութեան տրուելունց ցուցցին: Միւթէ Հայոց հանճարը չի կրնար իրեն համար ալ օրինաւոր և արդարացի ճանաչ մը գտնել: Այդ խնդիրը լուծելու համար պէտք է որ երկար խօսից մէջ մտնամ և բարդ իւր արդէն դուրսանաւ նորին կրկնում բաց արդէն բաւական երկարեցի, և կը թողում զայս պէտք է այդ խնդրոյն գործնական լուծումը:

Գալուստ Բալու

ՏԳԻՐԵ, Պ. Երկաղայան Տ. Գևորգեան,
ԽԱՄԻԻԼ, Ուսանող, արտ. Հ/Երկաղայան,